

ทฤษฎีทดแทนความผิด

1. การลงโทษมีความมุ่งหมายเพื่อทดแทนความผิด

ทฤษฎีทดแทนความผิดมีทัศนะว่า มูลเหตุที่ทำให้ต้องลงโทษคน ๆ หนึ่งก็เพราะว่าผู้นั้นได้ทำความผิด การลงโทษจึงเป็นการทดแทนความผิดที่เขาได้ทำ ความมุ่งหมายของการลงโทษจึงมุ่งไปยังการกระทำผิดในอดีตที่ผ่านมาแล้ว ไม่ได้มุ่งไปยังผลที่จะเกิดจากการลงโทษ ทั้งผลเสียต่าง ๆ ที่เกิดจากการลงโทษ เช่น ความทุกข์ยากของผู้ถูกลงโทษและผู้เกี่ยวข้อง ความถือค่านับเกรงกลัวเพราะถูกลงโทษบ่อย และผลดีต่าง ๆ ที่เกิดจากการลงโทษ เช่น การที่ผู้ถูกลงโทษไม่กล้าทำผิดอีกเพราะเกรงกลัวโทษ ความสำนึกหรือความเสียใจในความผิดที่ได้กระทำลงไป หรือการป้องกันไม่ให้ผู้อื่นทำความผิดอย่างนั้นอีก เพราะกลัวโทษ ผลเสียและผลดีต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเพียงผลพลอยได้ของการลงโทษ ไม่ใช่จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการลงโทษ "ประเด็นสำคัญของความชอบธรรมในการลงโทษอยู่ที่ข้อเท็จจริงที่ว่าผู้กระทำผิดได้ทำสิ่งที่สมควรจะถูกลงโทษ ไม่ใช่อยู่ที่ประโยชน์ที่จะได้จากการลงโทษนั้นในอนาคต"¹

การลงโทษทางกฎหมายนั้นไม่อาจทำได้เพียงเพื่อจะใช้เป็นหนทางไปสู่ผลดีอื่นไม่ว่าจะเพื่อตัวอาชญากรเองหรือเพื่อสังคมโดยส่วนรวมก็ตาม แต่จะต้องใช้การลงโทษเพียงเพราะว่าบุคคลผู้ใดรับการลงโทษนั้นได้ก่ออาชญากรรมขึ้นมา เพราะ

¹A.C. Ewing, The Morality of Punishment (London: Kegan Paul, 1929), p. 13.

เราไม่ควรใช้คน ๆ หนึ่งเหมือนเป็นเพียงเครื่องมือรับใช้ความต้องการของอีกคน หนึ่ง¹

2. การลงโทษต้องใช้กับผู้ที่มีความผิดเท่านั้น

เนื่องจากการลงโทษมีความมุ่งหมายเพื่อทดแทนความผิด ดังนั้นการลงโทษ จึงใช้กับผู้ที่มีความผิดเท่านั้น การลงโทษผู้บริสุทธิ์จึงเป็นสิ่งไม่ถูกต้อง เพราะผู้บริสุทธิ์ ไม่มีความผิดให้ทดแทน ความผิดจึงเป็นเงื่อนไขที่จำเป็น (necessary condition) ของการลงโทษ ต้องพิสูจน์ได้ว่าเขามีความผิดเสียก่อนจึงจะลงโทษเขาได้

จะต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าเขาทำผิดจริง และสามารถลงโทษเขาได้เสียก่อน ก่อนที่ จะเริ่มคิดถึงการหาผลประโยชน์จากการลงโทษเขา ไม่วาจะเพื่อตัวของเขาเอง หรือเพื่อเพื่อนร่วมสังคมของเขา²

ทฤษฎีทดแทนความผิดจึงไม่เห็นด้วยกับการหาประโยชน์จากการลงโทษผู้บริสุทธิ์ โดยการนำผู้บริสุทธิ์มาเป็น "แพะรับบาป" เพื่อช่วยให้สถานการณ์ดีขึ้นหรือเพื่อชู้ไม่ให้คน ทำการที่เป็นโทษแก่สังคม เช่น เมื่อเกิดการลอบวางเพลิงเพื่อหวังเงินประกันแล้วไม่ สามารถหาหลักฐานจับกุมผู้ทำผิดมาลงโทษได้ ก็อาจมีการจับกุมผู้บริสุทธิ์มาลงโทษอย่าง รุนแรงในข้อหาลอบวางเพลิง เพื่อชู้ไม่ให้คนกล้าวางเพลิงต่อไป ทฤษฎีทดแทนความ ผิดไม่เห็นด้วยกับการกระทำเช่นนี้ เพราะขัดต่อความมุ่งหมายที่แท้จริงของการลงโทษซึ่ง ต้องเป็นไปเพื่อทดแทนความผิด ไม่ใช่เพื่อป้องกันความผิด ความมุ่งหมายที่แท้จริงของ การลงโทษไม่ได้อยู่ที่การแสวงหาประโยชน์จากการลงโทษ หากแต่เป็นการชำระไว้ซึ่ง

¹Immanuel Kant, "Justice and Punishment," in Philosophical Perspectives on Punishment ed. Gertrude Ezorsky (Albany: State University of New York Press Albany, 1972), pp. 103-104.

²Ibid., p. 104.

ความยุติธรรม ตามหลักแห่งสิทธิในการทดแทน (the right of retaliation)¹
กล่าวคือ การลงโทษนั้นเป็นไปเพื่อทดแทนความผิดที่ผู้กระทำผิดได้ทำลงไป ดังนั้นจึงต้องพิสูจน์ได้ว่าเขามีความผิดเสียก่อนจึงจะลงโทษเขาได้

3. การลงโทษต้องใช้แก่ผู้กระทำผิดโดยไม่มีกรยกเว้น

ทฤษฎีทดแทนความผิดถือว่าการลงโทษมีเพื่อขำรงไว้ซึ่งหลักแห่งความยุติธรรม คนที่ทำความผิดทุกคนจำเป็นต้องถูกลงโทษ แม้ว่าการลงโทษนั้นจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ แก่สังคมเลยก็ตาม นั่นคือ ความผิดไม่ได้เป็นแค่เพียงเงื่อนไขจำเป็นของการลงโทษเท่านั้น แต่ยังเป็นเงื่อนไขเพียงพอ (sufficient condition) ของการลงโทษอีกด้วย คานท์ (Immanuel Kant) ผู้ถือทฤษฎีทดแทนความผิดคนหนึ่งกล่าวว่า

ถึงแม้ว่าสังคมส่วนรวมตัดสินใจจะปล่อยให้ตัวออกไปโดยความเห็นชอบของสมาชิกทั้งหมด ดังเช่นที่อาจเป็นไปได้ในกรณีที่คุณที่อาศัยอยู่บนเกาะ ตัดสินใจที่จะแยกย้ายและกระจายกันออกไปทั่วโลก ฆาตกรคนสุดท้ายที่นอนอยู่ในคุกก็ควรถูประหารชีวิตก่อนที่จะเริ่มทำตามแผนการ นี่เป็นสิ่งที่ควรทำเพื่อที่ว่าทุกคนจะไต่ระดับถึงค่าของการกระทำของเขา และความคิดของการฆาตกรจะไต่ระดับอยู่กับคนส่วนใหญ่ เพราะไม่เช่นนั้นอาจมองได้ว่าเขาทั้งหมดมีส่วนช่วยในการฆาตกรด้วยในฐานะฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของความยุติธรรม²

การที่คานท์ถือว่าการขอมปล่อยให้ผู้กระทำผิดแม้เพียงคนเดียวไม่ต้องรับโทษที่สมควรได้รับเป็นการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของความยุติธรรมก็เท่ากับคานท์ยืนยันว่า เพื่อขำรงไว้ซึ่งหลักแห่งความยุติธรรม สังคมต้องลงโทษผู้กระทำผิดทุกคนโดยไม่มีกรยกเว้น

¹Ibid., p. 104.

²Ibid., pp. 105-106.

4. จำนวนโทษต้องพอเหมาะกับความผิด

ทฤษฎีทดแทนความผิดมีทัศนะว่า จำนวนโทษที่ใช้แก่ผู้กระทำผิดนั้นต้องหนักเบาพอเหมาะกับความผิดที่เขาได้ทำลงไป ความพอเหมาะระหว่างจำนวนโทษกับความผิดนี้ ผู้ที่ถือทฤษฎีทดแทนความผิดมีความเห็นแตกต่างกันเป็น 2 พวก คือ

พวกแรกถือว่า จำนวนโทษต้อง เท่าเทียม กับความผิด พวกนี้มี คานท์ (Immanuel Kant) เป็นผู้นำที่สำคัญ คานท์ถือว่า การลงโทษผู้กระทำผิดมากหรือน้อยกว่าความผิดของเขาเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะความยุติธรรมของการลงโทษนอกจากจะขึ้นอยู่กับสิทธิในการทดแทนแล้ว ยังขึ้นอยู่กับ หลักแห่งความเท่าเทียม (Principle of Equality) อีกด้วย กล่าวคือ การทดแทนความผิดนั้นต้องเป็นไปอย่างเท่าเทียมกับความผิด "แต่อะไรเล่าคือรูปแบบและขนาดของการลงโทษที่ศาลสถิตย์ยุติธรรมอาจยึดเป็นหลักและมาตรฐาน หลักนั้นคือหลักแห่งความเท่าเทียม ที่เข้มข้นตาสั่งของความยุติธรรมไม่ได้เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง"¹ ทั้งนี้เพราะคานท์ถือว่า การลงโทษนั้นเป็นสิ่งที่ผู้กระทำผิดจงใจเลือกกระทำต่อตัวเอง ไม่ใช่เพราะผู้อื่นกระทำต่อเขาโดยหวังผลอื่นใด คานท์ถือว่าทุกคนมีเสรีภาพที่จะเลือกทำอะไรก็ได้ การที่เขาเลือกทำผิดจึงเท่ากับเขาเลือกลงโทษตัวเอง ดังนั้นโทษที่เขาได้รับจึงต้องเท่าเทียมกับความผิดที่เขาทำ "เป็นการทดแทนที่เหมาะสมตามหลัก ทำอย่างไรได้อย่างนั้น (like as like)"² การลงโทษตามทัศนะของคานท์จึงเป็นไปในลักษณะตาต่อตา ฟันต่อฟัน

ความเลวที่คนคนหนึ่งกระทำต่อคนอีกคนหนึ่งโดยไม่สมควรนั้น เป็นสิ่งที่เขาได้กระทำกับตัวของเขาเอง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า "ถ้าท่านให้ร้ายคนอื่น ท่านให้ร้ายตัวเอง ถ้าท่านขโมยจากคนอื่น ท่านขโมยจากตัวเอง ถ้าท่านตีคนอื่น ท่านตีตัวเอง" ถ้าท่านฆ่าผู้อื่น ท่านก็ฆ่าตัวเอง³

¹Ibid., p. 104.

²Ibid., p. 105.

³Ibid., p. 104.

อีกพวกหนึ่งถือว่า จำนวนโทษต้องสัมพันธ์กับความหนักเบาของความผิด แต่ไม่จำเป็นต้องเท่าเทียมกับความผิด กล่าวคือ ถือว่าการกระทำที่หนักพอควรควรได้รับโทษพอควร ความผิดไม่เท่ากันโทษไม่ควรเท่ากัน การกระทำที่ผิดมากกว่าควรถูกลงโทษมากกว่า¹ พวกนี้ถือว่าการลงโทษที่ยุติธรรมนั้นไม่ได้หมายถึงการลงโทษที่เท่าเทียมกับความผิด แต่หมายถึงการลงโทษที่พอเหมาะกับความผิด เพราะเราไม่มีทางจะคำนวณโทษให้เท่ากับความผิดอย่างแท้จริงได้ในทุกกรณี เราจะคำนวณได้อย่างไรว่าการกระทำอย่างนี้มีความผิดกี่หน่วยและต้องลงโทษเท่ากับกี่หน่วย แต่เรารู้ได้ว่าการกระทำอย่างหนึ่งผิดมากกว่าอีกอย่างหนึ่ง และการลงโทษอย่างหนึ่งหนักกว่าการลงโทษอีกอย่างหนึ่ง เราจึงลงโทษการกระทำที่ผิดมากกว่าด้วยโทษที่หนักกว่าได้ ไม่เป็นการยุติธรรมที่การกระทำที่ผิดมากจะถูกลงโทษเท่ากับการกระทำที่ผิดน้อยกว่า

อย่างไรก็ตาม อย่างน้อยที่สุดผู้ที่ถือทฤษฎีทดแทนความผิดทั้งหมดก็เห็นพ้องต้องกันว่า ไม่ควรมีใครถูกลงโทษรุนแรงกว่าที่เขาควรได้รับ² กล่าวคือ การลงโทษหนักเกินกว่าความผิดเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เหตุผลหนึ่งที่ทฤษฎีทดแทนความผิดไม่เห็นด้วยกับทัศนะที่มุ่งหาประโยชน์จากการลงโทษก็คือ บางครั้งการที่จะทำให้การลงโทษบรรลุผลได้บางประการอาจต้องทำให้มีการลงโทษเกินกว่าความผิด เช่น เมื่อผู้ถูกลงโทษทำผิดเพียงเล็กน้อย การลงโทษเพียงแคความผิดของเขาไม่ทำให้คนอื่น ๆ เกรงกลัวไม่ทำอย่างนั้นอีก ถ้าจะให้ได้ผลในการขู่ไม่ให้คนอื่น ๆ ทำผิดอย่างนั้นอีก จำเป็นต้องลงโทษหนักกว่าความผิดของเขา

ยิ่งไปกว่านั้น การกระทำผิดในอดีตไม่ได้เป็นแค่เพียงเงื่อนไขจำเป็นของการลงโทษที่ยุติธรรมเท่านั้น แต่ปริมาณของความผิดในอดีตยังจำกัดปริมาณของโทษอันมีสิทธิจะลงด้วย ถ้าแรงจูงใจที่จะป้องกัน การทำผิด ถูกลำมาพิจารณาแต่เพียง

¹Martin P. Golding, Philosophy of Law (New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1975), p. 86.

²Ibid., p. 86.

อย่างเดียว เราก็ต้องลงโทษหนักที่สุดแก่การกระทำผิดที่ได้รับการพิจารณาว่า
 เขายาวใจให้กระทำและคนทำผิดใจาย โดยไม่คำนึงถึงว่าการกระทำนั้นผิดศีล-
 ธรรมมากน้อยเพียงไร ความผิดในการไชรถยนต์เป็นตัวอยางที่เราทุกคนในปัจจุบัน
 มีความผิด 2-3 ประเภทที่ก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างมาก แต่เนื่องจากความผิด
 เหล่านั้นได้รับการประณามทางศีลธรรมไม่มากจากสาธารณชน คนจึงยังคิดกันน้อย
 ในการทำผิดอย่างนั้น เกณฑการลงโทษที่จัดทำตามหลักการป้องกัน การทำผิด
 แต่เพียงหลักเดียวจึงได้รับการพิจารณาโดยทั่วไปว่ารุนแรงเกินไป¹

5. เหตุผลที่ต้องลงโทษเพื่อทดแทนความผิด

บรรดาผู้ที่ถือว่าความมุ่งหมายของการลงโทษก็เพื่อทดแทนความผิดที่ผู้กระทำผิด
 ได้ทำลงไปแล้วได้ให้เหตุผลว่า ทำไมจึงต้องลงโทษเพื่อทดแทนความผิดไว้ต่างกัน คือ

ค่านที่ถือว่า เหตุที่ต้องลงโทษคนทำผิดทุกคนก็เพื่อรักษาความยุติธรรมตามกฎ
 ศีลธรรมไว้ "แต่อะไรเล่าคือรูปแบบและขนาดของการลงโทษที่ศาลสถิตย์ยุติธรรมอาจยึด
 เป็นหลักและมาตรฐาน หลักนั้นคือหลักแห่งความเท่าเทียมที่เข้มบนตาชั่งของความยุติธรรม
 ไม่ได้เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง"² เรามีพันธะต้องลงโทษผู้ทำผิดก็เพราะการลงโทษ
 นั้นเป็นสิ่งสมควรต่อการกระทำของเขา ถ้าเราละเว้นไม่ลงโทษผู้ทำผิดก็เท่ากับเราร่วมมือ
 ผ่าฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของความยุติธรรมด้วย

นี่เป็นสิ่งที่ควรทำเพื่อที่ว่าทุกคนจะได้ตระหนักถึงค่าของการกระทำของเขา และ
 ความผิดของการกระทำคนจะไม่มีใครตกอยู่กับคนส่วนใหญ่ เพราะไมเช่นนั้นอาจมองได้ว่า
 คนทั้งหมดมีส่วนช่วยในการทำความผิด ในฐานะฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของความยุติธรรม³

¹D.J.B. Hawkins, "Punishment and Moral Responsibility,"
 in Theories of Punishment, ed. Stanley E. Grupp (Bloomington:
 Indiana University Press, 1971), p. 14.

²Kant, "Justice and Punishment," in Philosophy Perspectives
 Punishment, ed. Gertrude Ezorsky, p. 104.

³Ibid., p. 106.

ดังนั้น คำที่จึงถือว่า ที่คนถูกลงโทษนั้นเพราะเขาทำผิดกฎศีลธรรม ไม่ใช่เพียงแต่ทำผิดกฎหมาย กล่าวคือ คนทำผิดไม่ใช่ถูกลงโทษเพียงเพราะกฎหมายกำหนดโทษไว้ หากแต่ว่ากฎหมายนั้นกำหนดโทษให้เป็นไปตามกฎศีลธรรมด้วย ในฐานะที่มนุษย์เป็นสัตว์ศีลธรรม มนุษย์จึงต้องมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมต่อการกระทำของตน เมื่อฝ่าฝืนกฎศีลธรรมจึงต้องถูกลงโทษตามกฎศีลธรรมนั้น

เฮเกล (G.W.F. Hegel) ถือว่า เหตุที่ต้องลงโทษเพื่อทดแทนความผิดก็เพื่อนำความถูกต้องกลับคืนมา เขาถือว่าการทำผิดเป็นการปฏิเสธสิ่งที่ถูกต้อง การลงโทษจึงเป็นปฏิกริยาของสังคมที่ปฏิเสธการปฏิเสธสิ่งที่ถูกต้องนี้¹ แบริคส์ (F.H. Bradley) ซึ่งเห็นด้วยกับเฮเกลกล่าวว่า ผู้ทำผิดนั้นยืนยันในสิ่งผิด การลงโทษเป็นการปฏิเสธการยืนยันนี้ การลงโทษเป็นการทำลายล้างความคิดและยืนยันความถูกต้องให้ปรากฏออกมา² โบซานคว็ท (Bernard Bosanquet) กล่าวในทำนองเดียวกันว่า "การลงโทษเป็นการปฏิเสธเจตจำนงที่เลวโดยเป็นปฏิกริยาของสังคมอันมีเจตจำนงที่ดี"³ ทัศนะแบบนี้ถือว่าค่าทางศีลธรรมคือความถูกต้องเป็นสิ่งที่มียุ่จริง และมนุษย์ต้องยืนยันและรักษาความถูกต้องตามศีลธรรมนี้ไว้ โดยการปฏิเสธความไม่ถูกต้องตามศีลธรรมเสีย การลงโทษจึงเป็นการปฏิเสธสิ่งผิดศีลธรรม

นอกจากเฮเกลจะถือว่าการลงโทษเป็นการลบล้างความคิด นำความถูกต้องกลับคืนมาแล้ว เขายังอ้างอีกด้วยว่า การลงโทษเป็นสิทธิที่ผู้กระทำผิดจะไต่รับ แม็คแท็กการ์ต (J.M.E. McTaggart) ที่ความทัศนะของเฮเกลในตอนนี้ว่า การทำผิดเป็น

¹D.J.B. Hawkins, "Punishment and Moral Responsibility," in Theories of Punishment, ed. Stanley E. Grupp, p. 16.

²Ibid.

³Ibid.

การปฏิเสธและฝ่าฝืนกฎศีลธรรม เราจึงลงโทษผู้ทำผิดเพื่อให้เขาเห็นตระหนักว่ากฎศีลธรรมที่ตนฝ่าฝืนนั้นเป็นสิ่งถูกต้อง เขาจะรู้สึกเสียใจที่ได้ฝ่าฝืนกฎนั้นและจะไม่ได้ฝ่าฝืนกฎอีก เพราะเห็นตระหนักว่ากฎนั้นเป็นสิ่งถูกต้อง ไม่ใช่ไม่กล้าฝ่าฝืนกฎเพราะกลัวโทษ นั่นคือ เพื่อให้สำนึกผิดในสิ่งที่ทำไปแล้ว¹

ความจริงเฮเกลก็พูดอย่างเดียวกับที่คานท์พูดมาแล้วคือ ความชอบธรรมของการลงโทษผู้ทำผิดอยู่ที่การแสดงให้เห็นว่าเขาเอง เป็นผู้เลือกที่จะถูกลงโทษ โดยการเลือกทำผิด คือเขาทำตัวเขาเอง ไม่มีใครทำเขา ในการที่เขาเลือกทำผิดก็เท่ากับเขาเลือกที่จะทำให้ตนได้รับความทุกข์เหมือนกับที่เขาได้ทำให้คนอื่นทุกข์ ดังนั้นถ้าเราลงโทษเขาอย่างเท่าเทียมกับความผิดของเขาแล้ว เราก็ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ว่าการลงโทษนั้นชอบธรรมอย่างไร เราเพียงแต่ชี้ให้เห็นว่า โทษที่เขาได้รับนั้นเขาเลือกทำกับตัวเอง ทฤษฎีทดแทนความผิดถือว่าคนมีเหตุผลและเสรีภาพ และรู้ตระหนักถึงความสำคัญของการกระทำของเขาเองคือ คือรู้ว่าตัวเองต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตน การกระทำของคนเราย่อมไม่สูงเปลว แต่จะได้รับผลตอบแทนตามกฎศีลธรรม ความไม่พอใจของคนที่ถูกลงโทษประหารชีวิตเพราะได้ฆ่าคนอื่นย่อมไร้อะไรเหมือนคนที่ไม่พอใจเมื่ออกคานตาข้างข้างหนึ่งลงแล้วแขนของตาข้างอีกข้างหนึ่งกระดกขึ้น ถ้าคนที่ทำผิดเข้าใจเรื่องเสรีภาพและกฎเกณฑ์ของความยุติธรรมแล้ว เขาก็จะเข้าใจได้เองว่าโทษของเขานั้นเกิดจากการเลือกของเขาเองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้²

ฮอว์กินส์ (D.J.B. Hawkins) มีทัศนะว่า เหตุที่ต้องลงโทษเพื่อทดแทนความผิดก็เพราะมนุษย์ต้องมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมต่อการกระทำของเขา เขาอธิบายว่า

¹Edmund L. Pincoffs, The Rationale of Legal Punishment (New York: Humanities Press, 1966), p. 11.

²Ibid., pp. 12-13.

การลงโทษคนต่างจากการฝึกหัดสัตว์ก็ตรงที่ว่า เมื่อเราที่สัตว์ที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องนั้น เราไม่ได้คิดว่ามันต้องรับผิดชอบต่อการทำผิดของมัน เราตีมันเพื่อมันจะได้ทำให้ถูกต้องในคราวต่อไป แต่เราลงโทษคนไม่ใช่เพราะเราหวังผลได้จากการลงโทษเขา หากแต่เป็นเพราะเขาต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของเขา ทั้งนี้ก็เพราะว่าสัตว์ไม่มีความรับผิดชอบทางศีลธรรม แต่คนมี¹ ฮอว์กินส์เห็นด้วยกับคำกล่าวของเซนต์ โทมัส อากวีโนัส (st. Thomas Aquinas) ที่ว่า "ความเท่าเทียมโดยธรรมชาติทำให้คนต้องเสียสิทธิที่จะได้รับสิ่งที่ดี เพราะเขากระทำการที่ทำให้เขาไม่สมควรได้รับสิทธินั้น"² ซึ่งหมายความว่า การที่คนทำผิดนั้น เขาใช้พลังของเขาไปในทางที่ผิด เขาจึงควรจะหมดสิทธิที่จะใช้พลังนั้นอีก ซึ่งอาจเป็นระยะเวลาชั่วคราวหรือตลอดไปตามแต่ความผิดของเขา เช่นการจำคุกทำให้คนทำผิดหมดโอกาสที่จะใช้เสรีภาพของเขาต่อไป เพราะเขาได้ใช้เสรีภาพของเขาไปในทางที่ผิด

6. ทฤษฎีทดแทนความผิดถือว่ากฎศีลธรรมมีอยู่จริง

จะเห็นได้ว่า ผู้ที่ถือว่าการลงโทษเป็นการทดแทนความผิดนั้น เชื่อว่าการลงโทษเพื่อทดแทนความผิดเป็นไปตามกฎศีลธรรม เพราะมนุษย์เป็นสัตว์ศีลธรรม ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตน การทำผิดเป็นการละเมิดกฎศีลธรรม จึงต้องถูกลงโทษตามกฎศีลธรรมนั้น ทฤษฎีทดแทนความผิดจึงมีสมมุติฐานว่า กฎศีลธรรมหรือค่านิยมศีลธรรม (moral value) มีอยู่จริงในฐานะเป็นโครงสร้างหนึ่งของจักรวาล ทฤษฎีทดแทนความผิดถือว่ากฎศีลธรรมเป็นกฎที่มีอยู่จริงในธรรมชาติเหมือนกับกฎแห่งแรงแวนโน้มดั่ง (law of gravitation) กฎศีลธรรมไม่ได้เป็นเพียงกฎที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อเป็นหลักในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขเหมือนกฎหมาย แต่กฎศีลธรรมเป็นกฎธรรมชาติที่มนุษย์ค้นพบ

¹D.J.B. Hawkins, "Punishment and Moral Responsibility," in Theories of Punishment ed. Stanley E. Grupp, p. 15, 18.

²Ibid., p. 17.

และเป็นกฎที่ควบคุมความเป็นไปของมนุษย์ในฐานะที่เป็นสัตว์ศีลธรรมเหมือนกับที่นักวิทยาศาสตร์ค้นพบกฎธรรมชาติที่ควบคุมความเป็นไปของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ

ผู้ถือทฤษฎีทดแทนความผิดบางคนถือว่า การทดแทนความผิดไม่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม เช่น แม็บบอทท์ (J.D. Mabbott) ถือว่า การที่เราลงโทษคนทำผิดนั้นไม่ใช่เพราะว่าเขาทำผิดศีลธรรม แต่เป็นเพราะเขาทำผิดกฎหมาย การลงโทษเป็นการทดแทนความผิดตามที่กฎหมายกำหนดไว้¹ แต่ทัศนะของแม็บบอทท์นี้ยังไม่ได้ตอบปัญหาที่ว่าทำไมเราจึงต้องลงโทษเพื่อทดแทนความผิดตามกฎหมาย การลงโทษตามกฎหมายมีความมุ่งหมายเพื่ออะไร ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับว่ากฎหมายนั้นถูกบัญญัติขึ้นเพื่ออะไร เพื่อประโยชน์สุขของคนในสังคมหรือเพื่ออนุรักษ์รักษาศีลธรรมไว้ เพื่อให้มนุษย์ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎศีลธรรม

ถ้ากฎศีลธรรมไม่มีอยู่จริง การลงโทษเพื่อทดแทนความผิดก็ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เพราะหากเหตุผลที่จะมารองรับว่าทำไมจึงต้องลงโทษเพื่อทดแทนความผิด การลงโทษเพื่อทดแทนก็จะเป็นการทำตามอำเภอใจ เมื่อพิจารณาจากแง่ของผู้ลงโทษ ถ้ากฎศีลธรรมไม่มี มนุษย์ไม่มีความผูกพันทางศีลธรรมกับการกระทำของตน การลงโทษเพื่อทดแทนการกระทำของเขาก็จะเป็นเพียงการสนองตอบสัญชาตญาณของการแก้แค้นเท่านั้น พิจารณาจากแง่ของผู้ถูกลงโทษ ถ้ากฎศีลธรรมไม่มี เขาก็ไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบทางศีลธรรมต่อการกระทำของเขา แต่เขาคควรคำนึงถึงความสุขของตัวเองหรือเพื่อนมนุษย์ของเขา มากกว่าที่จะต้องมาทนทุกข์ยากจากการลงโทษเพื่อรักษากฎศีลธรรมที่ไม่มีอยู่จริงโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้นเหตุผลในการลงโทษเพื่อทดแทนความผิดจึงหนีไม่พ้นจากการอ้างความรับผิดชอบทางศีลธรรมของผู้ทำผิด ซึ่งก็หมายความว่า กฎศีลธรรมหรือ

¹J.D. Mabbott, "Punishment as a Corollary of Rule-Breaking," in Contemporary Punishment: Views, Explanations, and Justification eds. Rudolph J. Gerber and Patrick D. McAnany (London: University of Notre Dame Press, 1972), pp. 43-44.

ค่าทางศีลธรรมมีอยู่จริง ไม่ได้เป็นสิ่งที่มนุษย์กำหนดขึ้นเองตามอำเภอใจ ทศนะของ
 ค่านที่อ้างความยุติธรรมในการลงโทษเพื่อทดแทนอย่างเท่าเทียมกับความผิดเป็นตัวอย่าง
 ที่ดีในเรื่องนี้ "ข้ออ้างที่อ้างกันทั่วไปในเรื่องความเท่าเทียม ระหว่างปริมาณของโทษ
 กับปริมาณความผิด คือการอ้างความคิดโบราณเรื่องความยุติธรรมสากลและการควบคุม
 ทางศีลธรรมของจักรวาล"¹ "เมื่อผู้ทำผิดถูกทำให้ทุกข์ยากในปริมาณที่เท่าเทียมกับความ
 รุนแรงของการกระทำของเขา การลงโทษเขาไม่ใช่เป็นเพียงความยุติธรรมที่สัมพันธ์กับ
 ตัวเขาเท่านั้น แต่ยังเป็นการรักษาคุณแห่งศีลธรรมที่มีอยู่ก่อนการทำผิดของเขาด้วย"²

¹Golding, Philosophy of Law, p. 96.

²Ibid., p. 97.